

підприємств малого і середнього підприємництва значно вища, що істотно знижує їх конкурентоспроможність як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках. Тому, саме інституційне середовище має вирішальне значення для вибору цілей, шляхів, моделей, механізмів соціальних перетворень суспільної системи. Суспільною функцією цього середовища є створення комфортних умов для оптимального розвитку підприємництва країни та її регіонів.

Так як зараз економіка України знаходиться в умовах тривалої трансформації, то виникає необхідність подальшого здійснення інституційних перетворень, формування нової системи соціально-економічних взаємовідносин, інтеграцію в глобальний економічний простір.

Список використаних інформаційних джерел

1. Писаренко С. М. Конкурентоспроможність регіонів України в умовах поглиблення міжнародної інтеграції / С. М. Писаренко, С. Р. Семів, Н. Ю. Моренова / Конкурентоспроможність: країна, регіон, підприємство / Рада конкурентоспроможності України ; за ред. Ю. В. Полунєєва. – Київ, 2006.

ЗАКОНИ ТА ЗАКОНОМІРНОСТІ ВІРТУАЛЬНО-РЕАЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО ПРОСТОРУ КРАЇНИ

*Н. М. Краус, д. е. н., доцент; К. М. Краус, к. е. н.
Київський університет імені Бориса Грінченка, м. Київ*

На сучасному етапі економічного розвитку України вагому роль відіграють інноваційні процеси як ключові рушії науково-технічного прогресу. Негативні умови для ведення бізнесу в країні та ціла низка перешкод, які супроводжують його на кожному етапі, у комплексі із розвитком високих технологій у світі, створюють передумови становлення віртуальної економіки в Україні.

Задля забезпечення поступового і виваженого, але одночасно цілеспрямованого та системного формування віртуально-реального простору в країні, необхідна наявність обґрунтованих й дієвих законів і закономірностей його існування. Виходячи з

цього, ми пропонуємо враховувати в інноваційних процесах два ключових закони – віртуалізації глобального інноваційного простору та інтелектуальної праці й інноваційного капіталу, що знаходяться у тісному зв'язку між собою.

Переконані, що закон віртуалізації глобального інноваційного простору проявляється в наступному:

- інформатизація інноваційних продуктів і технологій шляхом роботи електронної інноваційної бізнес-платформи та функціонування світового on-line ринку інновацій;

- спостерігається самодостатня і самостійна віртуальна реальність реалізації інноваційних товарів, поруч з збереженням відносин із традиційною інноваційною діяльністю;

- наявність Е-бізнесу (поєднує в собі одночасно організаційні і технологічні інновації та передбачає використання ІТ на основі внутрішньо фірмових і корпоративних інформаційних мереж);

- становлення інформаційної інфраструктури (систем інформаційної техніки і технологій, Е-зв'язку, інформаційного обслуговування, що забезпечує інформаційну діяльність у суспільстві й сприяє миттєвому розповсюдженню наукових ідей в глобальному інформаційному середовищі);

- інформаційні мережі використовуються для обміну науковими ідеями, але вони ще не стали основою формування відкритого, віртуального ринку інновацій, заснованого на принципах попиту і пропозиції з урахуванням якості конкретного інноваційного проекту;

- завдяки цифровим технологіям система економічних контрактів переходить в інтерактивний режим, що базується не на ринкових цінових сигналах, а на прямому зв'язку продавців та покупців інноваційної продукції через web-сайти.

Другий закон формування віртуально-реального простору в Україні – інтелектуальної праці та інноваційного капіталу передбачає перехід до «вільного суспільства з багатоваріантною креативною поведінкою інноваторів». Для інституту людського капіталу з високим інтелектуальним потенціалом характерна

креативна ідея інноватора, як новий імпульс суспільного прогресу й інноваційної діяльності. Інтелектуалізація, що відбувається за рахунок підвищення рівня освіти, знань й інформаційної насиченості, становлення нового технологічного способу виробництва, докорінно змінює структуру економіки, роль людини у виробництві та суспільстві. Інтелектуалізацію праці пропонуємо розглядати, як нагромадження розумових здібностей в структурі трудової наполегливості індивідуума на базі НТП та підвищення його освітньо-кваліфікаційного рівня, що є базою народження інноваційних ідей;

Творча діяльність породжує якісно новий продукт й відрізняється неповторністю, оригінальністю і суспільно-історичною унікальністю. Між творчістю та реалізацією здібностей людини є прямий зв'язок. Діяльність індивідууму в творчому процесі стає самодіяльністю, а реалізація його здібностей під час діяльності набуває характеру самореалізації. На відміну від традиційних факторів виробництва, які, головним чином, примножували фізичні сили людини, інформація і знання базуються на реалізації потенціалу людського розуму, інтелекту й збільшенні його можливостей. «В інформаційному суспільстві людина із засобу виробництва, придатка машини перетворюється на мету й критерій розвитку економіки і суспільства, з «економічної людини» – на «людину творчу», її вільний розвиток стає запорукою розвитку суспільства» та становлення інноваційної економіки.

Сьогодні ми можемо спостерігати, як відбувається перехід під панування матеріального виробництва до панування сфери послуг, тобто нематеріального виробництва, від «людини економічної» до «людини творчої». На нашу думку, це викликає потребу розвитку «теорії творчого пошуку інновацій». Творчий пошук інновацій являє собою інтелектуалізацію людської діяльності, в результаті якого створюються якісно нові матеріальні, інтелектуальні цінності... Творчий пошук інновацій – це творчий шлях, яким новатор рухається та який мимовільно починається із творення «ідеальної моделі» і закінчується об'єктивізацією (перевтіленням) цієї моделі в реальну дійсність. Інститут

інноваційного капіталу – це інноваційні ресурси, що створенні новатором та інноватором на основі інтелектуального капіталу і є такими, які характеризують ступінь розвитку НТП регіону чи країни, забезпечують постійне оновлення техніки, технології, організації виробництва та виражаються у вигляді інтелектуальної власності та інноваційної ренти;

Становлення інноваційної економіки крізь призму інституціонально-еволюційних фреймів людського капіталу (це певна «область пам'яті», що виділяється для зберігання знань новатора з метою передачі наступним поколінням інноваторів, через «нові» інститути інноваційного розвитку). «Генетичний код» інноваційної економіки розуміємо як набір правил і порядків розташування складових структурних елементів інституту людського капіталу, що надає всім інноваторам можливість кодування набутих знань з метою передачі їх наступним поколінням та становлення інноваційної економіки. Кожна країна світу має свій неповторний «генетичний код» інноваційної економіки. Інноваційна інформація кодується у вигляді послідовності і якості генетичних складових та рівня людських ресурсів.

Зазначені закони можна розглядати як наукове припущення об'єктивних законів світ-економіки інноваційної глобалізації. Їх дотримання буде сприяти інтеграції України у світовий економічний простір і надасть принципово нові можливості економічних стосунків.

ДОВІРА ЯК НЕФОРМАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ

Н. В. Павленко, к. е. н., доцент

*Харківський національний університет внутрішніх справ,
м. Харків*

Економічна система є, насамперед, системою зв'язків між економічними суб'єктами, що її утворюють. Ці зв'язки можуть мати різний характер, що, з рештою, і визначає специфіку кожної конкретної економічної системи. На характер взаємовідносин суб'єктів економічної системи суттєвий вплив чинить наявність чи відсутність між ними довіри.